

Erős Gyula

Írta: Fehér Árpád

Biró Lajos, Szini Gyula, Kosztolányi Dezső és a többiek (ki tudná valamennyit felsorolni). Az istenáldotta magyar vidék ontotta a tehetségeket, duzzadó erővel, szemükben a tehetség és a reménység lángolásával jöttek egyre a fiatalok a mosolygó ifjúságát élő főváros felé. A hamar felperzselődő nyár gyors lángolása volt ez — az égen már gyülekeztek, még messze távolban, a Magyarországot elsöprő vihar felhői —, de akkor ki gondolta volna? A nemzeti kultúrának ebben a lelkendező vajúdásában a redakciók még az új eszmék és törekvések kohói voltak és különösen az volt a Budapesti Napló szerkesztősége. Erős Gyula, a régi hírlapíró, a lázongó fiatalok között keményen, tapasztalatokkal megrakodva ült a kormányrúdnál és biztos kézzel, nagyszerű szemmel, csalhatatlan ítélőképességgel vezette az újság hajóját. Egy új generációt látott felnőni maga körül, hamarosan, még férfikorának teljében Gyula bácsi lett belőle, a fiataloktól tisztelt, később már szeretetteljes mosolylyal becézett Gyula bácsi. A mindig gáton álló robotos újságíró típusa volt ő, az örök éjjeli szerkesztő, eleven lexikon, aki mindenre emlékszik, mindent tud, mindenkit ismer és ezt a lázas, emésztő hivatást mindig becsülettel, mindig a pálya szentségét és makulátlanságát hirdetve és őrizve töltötte be. Nem csoda, ha ez az újságíró számára legnehezebb szerep lassan-lassan felőrölte őt, bármennyire is bírta és akarta a munkát. A Budapesti Napló utolsó éveiben kisiklott a kezéből a kormánylapát, más, izmosabb erők vették át tőle, de azért Vészi József és Kabos Ede, a lap vezérei meghagyták a helyén, csak könnyítették a munkáján és fokozatosan levették a terhet vállairól. Rossz idők jártak. Mindinkább lanyhult a Budapesti Napló zurnalisztikai lendülete, politikai okok és külső körülmények végül zátonyra juttatták a lapot és akkor Erős Gyula a Ma-

Szomaházy István lapjánál, a Budapesti Hétfői Hírlapnál buzgólkodott, majd a suhanó évek őt is a kiöregedett újságíró szomorú sorsára juttatták, amely annyi mellőzéssel és el nem mondott fájdalommal van tele. Egypár évig aztán még az Otthonunk című kis lapot szerkesztette. És végül, mikor a Nyugdíjintézet révén néhány nyugodtabb napot élt, mennyi lelkesedéssel, milyen csillogó szemmel mesélte mindenkinek, milyen büszkén, milyen gyermekes áradozással:

— Nyugdíjaztak fiam!

Ezeket a szép, őszi napokat az Otthonban töltötte, az Otthonban, amelynek minden szögletét, minden emberét szerette, becézgette, magáénak tartotta és vallotta, amely igazán második otthona volt. De akik jól ismerték Erős Gyulát, ezt a keserű, sokszor kegyetlenül, de sohasem bántóan marószavú öreg újságírót, azok tudták, hogy a lelkében egy nagy-nagy, szent érzés lakozik: a lelkében ott hordozta feleségének és két fiának az önzetlen családapai szeretet gyémántkeretébe foglalt képét. Ebben volt gazdag, mérhetetlenül gazdag Erős Gyula, a szegény újságíró. Ez a családja iránt való nemes kötelesség kísérte őt végig életének becsületes útján, ez hevítette, ez úzte a kenyér után még akkor is, mikor már összetörten, sápadt arccal pihent az Otthonkör valamelyik karosszékében. A másik, feltűnő rajongása szinte még ma is könnyekre fakasztó. Ahogy az újságírók intézményeit dédelgette, ahogy ő az Egyesületről, az Otthonról, a Nyugdíjintézetről beszélni tudott, abban szinte naiv fiúi szeretet csengett. Ha minden újságíró így rajongana ezekért az intézményekért, ennyi érdeklődéssel, ennyi büszkeséggel és szolidaritással, akkor talán sok munkás és munkára kész fiatal és öreg újságíró sorsa sem volna olyan keserű. Életének volt még egy nagy öröme. Az az eredményes munka, amelyet Vörösmarty Mihály budapesti szobrának létrehozásában publicisztikai téren Rákosi Jenő mellett kifejtett.

A magyar sajtó történetében Erős Gyulának, a közkatonának neve odakerül a tiszteké mellé. Ha valaki, ő megérdemli a békés pihenést, mert hősi életet élt.